

TRỞ VỀ CÁT BỤI

** Đỗ Bình **

*"Hò mã tê Bắc phong, Việt điều sào Nam chi."
(Ngựa Hò hí gió Bắc, Chim Việt ở cành Nam).*

Câu Lạc Bộ Văn Hóa VN Paris vừa mất đi hai cây cổ thụ là BS **Nguyễn Bá Hậu** và GS TS **Trần Văn Thu**. Đây là những khuôn mặt nổi tiếng ở Paris ngoài tài năng và đức độ họ còn có tấm lòng luôn thiết tha quê hương qua những ưu tư trăn trở về số_mệnh thăng trầm của đất nước.

Vài nét về Tiểu sử của GSTS Trần Văn Thu

GS TS Trần Văn Thu sinh năm 1934.

Tốt nghiệp Viện Quốc gia Địa Dư Học Paris 1962.

Tiến Sĩ Viện Đại Học Paris

Giáo sư Trường Cao đẳng Công Chánh Sài Gòn

Giáo sư Trường Cao đẳng Nông nghiệp Viện Đại Học Cần Thơ

Viên chức Bộ Giao Thông Công Chính Việt Nam Cộng Hòa 1963-1975

Sau năm 1975 bị tù Cộng sản.

Tùng sự Viện Quốc Gia Địa Dư Pháp 1978-2001.

Giáo sư Trần Văn Thu là một người nhiệt huyết, cả một đời tận tụy cho quê hương. Tính tình ông hiền hòa đôn hậu, dù có kiến thức sâu rộng nhưng ông rất khiêm tốn luôn lắng nghe người khác nói mà ít phát biểu. Ông rất tích cực trong các sinh hoạt văn hóa và đấu tranh nhưng chưa từng nắm giữ một chức vụ nào.

Năm 1988 tôi gặp ông ở tư gia TS Trần Bình Tịnh, lúc đó ông Tịnh đang là một chính khách của Pháp, đồng thời đảm nhận vai trò Chủ tịch Liên Minh Quốc Tế Tranh Đấu Cho Tự Do Những Nước Đông Âu. Ngay từ buổi đầu tôi và GS Thu hợp nhau tính tình nên trở thành đôi bạn. Tháng 6 năm 1992 tôi và GS Trần Văn Thu cùng một số ít nhân sĩ khác ở hải ngoại được mời qua Mỹ vào Thượng Viện để trình bày về Nhân Quyền. Những lần khác GS Trần Văn Thu cùng chúng tôi: Hòa thượng Thích Minh Tâm, GS Lại Thế Hùng, TS Trần Bình Tịnh, KS Lê Minh Triết, Nhà thơ Đỗ Bình nhiều lần vào Quốc Hội Pháp và Cao Ủy Liên Hiệp Quốc ở Thụy Sĩ để tranh đấu cho Người Vượt biển và Nhân Quyền cho Việt Nam.

Trong lãnh vực đấu tranh ông là người hăng say tích cực, những năm sau này đôi khi ông quên tuổi tác và sức khỏe của mình khiến đôi lúc bị lạc đường khi quay trở về nhà vào đêm khuya.

Trong lãnh vực văn hóa ông đã bỏ nhiều thời gian nghiên cứu những công trình năm về Lịch Sử, ông đã viết cuốn "Lịch Sử Việt Tộc 8000 năm" bằng Pháp ngữ. Đây là cuốn khảo cứu không thuần về lịch sử địa lý, đề tài này trước đó được một nhóm giáo sư học giả ở Mỹ đã viết nhưng thuần về khoa giảng dạy cho sinh viên; riêng ông viết nhằm cho đại chúng. Hơn nữa GS Trần Văn Thu học về ngành Khoa Học Địa Dư: Vẽ bản đồ địa lý và chỉnh chang lãnh thổ, đó là công việc thuần túy về kỹ thuật và toán học. Ở Pháp ngành học này chỉ có hai

người học ngày trước là ông và sau này là con gái ông, vì sự theo đuổi ngành học rất vất vả, sinh viên phải trèo non lội suối ra biển để thực hành nên không ai muốn học!

Vào ngày 04 tháng 12 năm 2016 Câu lạc Bộ Văn Hóa VN Paris tổ chức một buổi sinh hoạt văn học nghệ thuật ở Paris cho 3 tác giả: GSTS Nguyễn Văn Sâm đến từ Hoa Kỳ, thuyết trình về đề tài Chữ Nôm. Nhà văn nữ Nguyễn Thị Ngọc Ánh đến từ Hoa Kỳ, ra mắt tác phẩm Ngày Tháng Buồn Hiu; và GSTS Trần Văn Thu đã thuyết trình về đề tài Lịch Sử Việt Tộc.

Buổi Hội Luận Khoa Học Và Tâm Linh năm 2018 là buổi tham dự cuối cùng của GS Trần Văn Thu và BS Nguyễn Bá Hậu. Ngày BS Hậu ra đi trời đổ mưa tầm tã, khi về ngồi trong quán cà phê, GS Thu tâm sự với tôi anh rất vui vì vừa chọn được ý Trung nhân đó là con một vị tướng VNCH, có thể nói đó là "một nhân duyên kỳ ngộ", ngày anh ra trường nhận nhiệm sở gặp vị tướng lúc đó ông mới đại úy cũng đến thăm cơ quan anh làm việc nên hai người biết nhau từ dạo đó nhưng chưa bao giờ tái ngộ. GS Thu nói rằng đây là duyên thiên định cho anh lúc về già vì vợ anh mất đã lâu! Hôm văn nghệ tưởng niệm Mậu Thân Huế chúng tôi đi dự, anh đã đưa ý trung nhân đến ra mắt chúng tôi. Vào cuối đông 23 tháng 12 năm 2018 CLB Văn Hóa VN Paris tổ chức buổi Tưởng Niệm Những Văn Nghệ Sĩ ở Paris khuát Núi, GS cho biết phải xuống Toulouse đoàn tụ với các con, đó là lần họp mặt cuối cùng và cũng là định mệnh.

Từ ngày lìa quê hương có một số người giữ lòng son sắt với ý nghĩa tự do, chưa một lần trở lại, họ là những kẻ sĩ dù bỏ thân xác nơi xứ người nhưng vẫn mỉm cười hồn nhẹ nhàng bay về với quê hương như loại chim Việt điều đậu cành Nam.

"Chim Việt là loài chim sinh ở đất Việt, thuộc phía nam nước Tàu. Mỗi năm cứ đến đầu thu, từng đàn chim Việt bay sang phương Bắc để kiếm ăn. Vì khi thu sang, phương Bắc có nhiều chỗ có giống lúa mới vừa chín... để kiếm ăn. Tuy sang phương Bắc nhưng đàn chim Việt vẫn nhớ quê hương. Muốn làm ổ, chúng chọn cành cây chĩa về phương Nam là hướng quê nhà mà chúng sinh trưởng.

Chim Việt tức (Việt điều) để chỉ chim nhớ quê hương cố quốc.

Ngựa Hồ là ngựa ở nước Hồ. Nước này ở về phương bắc nước Tàu mà ngày xưa người Tàu thường cho là nước man rợ hay cũng gọi là Phiên quốc. Ngựa Hồ cao lớn, leo núi rất giỏi, chạy rất nhanh. Người Trung Quốc thường mua về làm ngựa chiến. Nước Hồ vốn ở xứ lạnh, khi đông về, gió bắc thổi, tuyết rơi lả tả, gió lạnh tê tái.

Ngựa Hồ tuy về Trung Quốc, là nơi tương đối ấm áp nhưng vẫn nhớ đến đất Hồ, mỗi độ đông về khi có gió bắc lạnh từ phương bắc thổi đến, ngựa cất tiếng hí lên thì thấm tở lòng nhớ cố quốc.

"Chim Việt ngựa Hồ" trở nên thành ngữ, có nghĩa bóng là loài vật mà cũng không quên nơi quê cha đất tổ, dù ở nơi đất khách quê người. "

Trong giới đấu tranh cho tự do dân chủ nhân quyền của người Việt ở Paris vừa mất đi một chiến hữu hăng say và nhiệt huyết và giới văn hóa mất đi người bạn Trung kiên.

Đỗ Bình

Paris 25 tháng 02 năm 2019

Cố GS Trần Văn Thu

GS Nguyễn Văn Sâm, Cố BS Nguyễn Bá Hậu

Cố GS Trần Văn Thu